

Sygn. akt: II Ca 209 /22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 maja 2022r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny – Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Irena Dobosiewicz (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2022r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym sprawy

z wniosku (...) Spółka z o.o. z siedzibą w W.

z udziałem T. B. (1), A. B. (1), J. B. (1), J. K. (1), J. K. (2), R. K. (1), G. K., M. K. (1), S. K., Wspólnoty Mieszkaniowej K. 42 w S., P. G., D. R. (1), P. D. (1), K. S., M. L., M. B., B. S. (1), E. P. (1), H. B. (1), A. B. (2), I. J., A. K. (1), M. K. (2), L. K., E. K., B. M. (1), E. P. (2), M. R. (1), A. R., H. R., M. R. (2), B. S. (2), S. Z., I. Ś., J. K. (3), B. M. (2), A. K. (2), J. L. (1), A. M. (1)

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawczyni od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 22 grudnia 2021r. sygn. akt 1837/18

postanawia :

I. oddalić apelację,

II. oddalić wniosek wnioskodawczyni o zasądzenie od uczestników na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Irena Dobosiewicz

Sygn. akt II II Ca 209/22

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. w W. w dniu 28 marca 2014r. wniosła o ustanowienie na nieruchomości stanowiącej własność uczestników postępowania, położonej w miejscowości S. (powiat (...), województwo (...)) oznaczonej ewidencyjnie jako działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Szubinie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) na rzecz wnioskodawcy nieograniczonej w czasie odpłatnej służebności przesyłu, której treścią będzie uprawnienie wnioskodawcy do eksploatacji zlokalizowanych na przedmiotowej nieruchomości:

a) gazociągu średniego ciśnienia PE 110 wraz z infrastrukturą o długości 30 m, którego szerokość strefy kontrolowanej wynosi 1 m, tj. 0,5 m od osi gazociągu w obie strony,

b) przyłącza średniego ciśnienia PE 63 wraz z infrastrukturą o długości 40 m, którego szerokość strefy kontrolowanej wynosi 1 m, tj. 0,5 m od osi gazociągu w obie strony,

c) przyłącza średniego ciśnienia PE 32 wraz z infrastrukturą o długości 20,5 m, którego szerokość strefy kontrolowanej wynosi 1 m, tj. 0,5 m od osi gazociągu w obie strony,

oraz prawo do korzystania z nieruchomości dz. nr 292/113, w tym prawo swobodnego dostępu i dojazdu do gazociągu i przyłączy gazowych w celu dokonywania ich niezbędnych konserwacji, eksploatacji, modernizacji i napraw oraz wymiany urządzeń i przewodów gazowych za wynagrodzeniem solidarnie na rzecz uczestników w wysokości 5.487,00

zł jako jednorazowego za ustanowienie służebności opisanej powyżej. Ponadto domagała się nałożenia na uczestników obowiązku zwrotu kosztów postępowania w całości według norm przepisanych, w tym kosztów poniesionych przez wnioskodawcę z tytułu zastępstwa prawnego oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Uczestnicy A. M. (1) i B. M. (1) wyrazili zgodę na ustanowienie służebności, przy czym nie zgodzili się na to by wspólnota ponosiła koszty sądowe z tym związane oraz nie zgodzili się na proponowaną kwotę. Takie samo stanowisko zajęła cała wspólnota mieszkaniowa proponując kwotę 10.000 zł/ tak na rozprawie w dniu 8 lipca 2015r. tom II, k.394-395/.

Postanowieniem z 15 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy ustanowił na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. służebność przesyłu obciążającą nieruchomość stanowiącą działkę nr (...), położoną w S., przy ulicy (...), powiat (...), dla której Sąd Rejonowy w Szubinie prowadzi księgę wieczystą (...), polegającą na znoszeniu istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad i pod powierzchnią urządzeń przesyłowych, tj. przyłącza średniego ciśnienia PE 110 wraz z infrastrukturą o długości linii 30 m, przyłącza średniego ciśnienia PE 63 wraz z infrastrukturą o długości linii 40 m, przyłącza średniego ciśnienia PE 32 wraz z infrastrukturą o długości linii 20,5 - których strefa kontrolowana wynosi po 0,5 metra od osi gazociągu, tj. łącznie 1 metr oraz na prawie korzystania przez uprawnionego z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem za jednorazowym wynagrodzeniem w kwocie 4100 zł (cztery tysiące sto) na rzecz płatnym solidarnie na rzecz uczestników jako współwłaścicieli tworzących Wspólnotę Mieszkaniową przy ul. (...) w S., a więc działającą na nieruchomości obciążonej stanowiącej działkę nr (...) wcześniej opisaną. Nadto przyznał biegłemu sądowemu R. G. (1) kwotę 3499,79 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzoną opinię z dnia 8.12.2015 r., kosztami sądowymi w całości obciążyć wnioskodawcę i związku z tym nakazać ściągnąć od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 3499,79 zł, zasądził solidarnie od uczestników na rzecz wnioskodawcy kwotę 257 tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz oddalił wniosek wnioskodawcy o zasądzenie od uczestników kosztów postępowania w pozostałej części.

Na skutek apelacji wnioskodawczyni postanowieniem z 10 lipca 2018 r. Sąd Okręgowy w Toruniu postanowił odrzucić zażalenie co do pkt 2 ww. postanowienia oraz uchylić ww. postanowienie w punktach 1,3,4,5 i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bydgoszczy, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, iż wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu jest świadczeniem podzielnym i przysługuje ono właścicielom lokali wchodzących w skład wspólnoty, których krąg powinien być przy ponownym rozpoznaniu sprawy prawidłowo ustalony.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 22 grudnia 2021r. ustanowił na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. służebność przesyłu obciążającą nieruchomość stanowiącą działkę nr (...), położoną w S., przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w Szubinie prowadzi księgę wieczystą (...), polegającą na znoszeniu istnienia na nieruchomości obciążonej urządzeń przesyłowych, tj.:

a) gazociągu średniego ciśnienia PE 110 wraz z infrastrukturą o długości 30 m,

b) przyłącza średniego ciśnienia PE 63 wraz z infrastrukturą o długości 40 m,

c) przyłącza średniego ciśnienia PE 32 wraz z infrastrukturą o długości 20,5 m

- których strefa kontrolowana wynosi po 0,5 metra od osi gazociągu, tj. łącznie 1 metr

oraz na prawie korzystania przez uprawnionego z nieruchomości obciążonej, w tym na prawie swobodnego dostępu i dojazdu do gazociągu i przyłączy gazowych w celu dokonywania ich niezbędnych konserwacji, eksploatacji, modernizacji i napraw oraz wymiany urządzeń i przewodów gazowych za jednorazowym wynagrodzeniem odpowiedni w kwocie 208,95 zł płatnej na rzecz H. R. i M. R. (2) uprawnionych solidarnie, w kwocie 142,69 zł płatnej na rzecz P. G., w kwocie 224,24 zł płatnej na rzecz M. K. (1) i A. K. (2) uprawnionych solidarnie, w kwocie 196,21 zł płatnej na

rzecz T. B. (1) i H. B. (1) uprawnionych solidarnie, w kwocie 168,18 zł płatnej na rzecz E. P. (2), w kwocie 170,72 zł płatnej na rzecz K. S., w kwocie 208,95 zł płatnej na rzecz M. L., w kwocie 168,18 zł płatnej na rzecz S. K. i J. K. (3) uprawnionych solidarnie, w kwocie 150,34 zł płatnej na rzecz G. K. i E. K. uprawnionych solidarnie, w kwotach po 95,55 zł płatnych na rzecz S. Z. i I. Ś., w kwocie 234,43 zł płatnej na rzecz J. B. (1) i A. B. (2) uprawnionych solidarnie, w kwocie 157,98 zł płatnej na rzecz B. M. (2), w kwocie 214,04 zł płatnej na rzecz P. D. (1), w kwocie 168,18 zł płatnej na rzecz J. L. (1), w kwocie 186,01 zł płatnej na rzecz I. J., w kwocie 219,14 zł płatnej na rzecz D. R. (1), w kwocie 145,24 zł płatnej na rzecz M. R. (1) i A. R. uprawnionych solidarnie, w kwocie 163,08 zł płatnej na rzecz E. P. (1), w kwocie 150,34 zł płatnej na rzecz J. K. (2) i M. K. (2) uprawnionych solidarnie, w kwocie 208,95 zł płatnej na rzecz J. K. (1) i A. K. (1) uprawnionych solidarnie, w kwocie 214,04 zł płatnej na rzecz B. S. (1) i B. S. (2) uprawnionych solidarnie, w kwocie 216,59 zł płatnej na rzecz R. K. (1) i L. A. K. (3) uprawnionych solidarnie, w kwocie 168,18 zł płatnej na rzecz A. B. (1) i M. B. uprawnionych solidarnie, w kwocie 224,24 zł płatnej na rzecz B. M. (1) i A. M. (1) uprawnionych solidarnie -płatne w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w płatności. Nadto kosztami sądowymi w całości obciążył wnioskodawcę i nakazał pobrać od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 6.418,26 zł i oddalił wniosek wnioskodawcy o zasądzenie od uczestników kosztów postępowania.

Swoje rozstrzygnięcie oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach natury prawnej:

Na działce oznaczonej nr (...) położonej w S. przy ul. (...) znajdują się urządzenia przesyłowe wnioskodawcy w postaci gazociągu średniego ciśnienia PE 110 wraz z infrastrukturą o długości 30 m, przyłącza średniego ciśnienia PE 63 wraz z infrastrukturą o długości 40 m i przyłącza średniego ciśnienia PE 32 wraz z infrastrukturą o długości 20,5 m których strefa kontrolowana wynosi po 0,5 metra od osi gazociągu, tj. łącznie 1 metr.

Na nieruchomości znajduje się budynek, w którym wyodrębniono odrębną własność lokali, do których przysługuje prawo własności poszczególnym osobom zgodnie z poniższym zestawieniem. Z każdym z lokali jest też związany udział w nieruchomości wspólnej, co szczegółowo przedstawiono w tabeli:

nr lokalu	nr KW	właściciel	udział	
9	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ</u> <u>USTAWOWA</u> <u>MAJĄTKOWA</u> <u>MAŁŻEŃSKA</u> H. (...) M. R. (2)	(...)	
8	/ (...)	P. M. (...)	(...)	
5	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ</u> <u>USTAWOWA</u> <u>MAJĄTKOWA</u> <u>MAŁŻEŃSKA</u> M. K. (3) A. M. (2) (...)	(...)	

3	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ USTAWOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA</u> T. B. (2) H. B. (2)	(...)	
10	/ (...)	E. P. (2)	(...)	
18	/ (...)	K. S.	(...)	
7	/ (...)	M. L.	(...)	
4	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ USTAWOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA</u> (...) (...)	(...)	
20	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ USTAWOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA</u> G. K. E. K.	(...)	
1	/ (...)	S. A. (...) (1/2) I. Ś. (1/2)	(...)	
15	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ USTAWOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA</u> J. B. (2) A. Ł. (...)	(...)	
16	/ (...)	B. M. (2)	(...)	

17	/ (...)	P. D. (2)	(...)	
2	/ (...)	J. L. (2)	(...)	
14	/ (...)	(...)	(...)	
21	/ (...)	D. R. (2)	(...)	
24	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ USTAWOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA</u> M. R. (3) A. R.	(...)	
12	/ (...)	E. P. (3)	(...)	
22	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ USTAWOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA</u> J. K. (4) M. K. (2)	(...)	
13	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ USTAWOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA</u> J. K. (5) A. K. (1)	(...)	
11	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ USTAWOWA MAJĄTKOWA MAŁŻEŃSKA</u> B. S. (3) B. S. (2)	(...)	

23	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ</u> <u>USTAWOWA</u> <u>MAJĄTKOWA</u> <u>MAŁŻEŃSKA</u> R. K. (2) LIDWINA A. K. (4)	(...)	
6	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ</u> <u>USTAWOWA</u> <u>MAJĄTKOWA</u> <u>MAŁŻEŃSKA</u> A. B. (1) M. B.	(...)	
19	/ (...)	<u>WSPÓLNOŚĆ</u> <u>USTAWOWA</u> <u>MAJĄTKOWA</u> <u>MAŁŻEŃSKA</u> B. M. (1) A. M. (3)	(...)	

Powyższe znajduje potwierdzenie w odpisach odpisy aktualnych ksiąg wieczystych znajdujących się w aktach sprawy, potwierdzone na stronie ekw.ms.gov. pl.

Wspólnota Mieszkaniowa K. 42 oświadczyła, iż udziela (...) Sp. z o.o. Oddział Zakład (...) w B. zgody do dysponowania jej terenem na cele budowlane, w czasie i zakresie niezbędnym do wykonania przyłącza gazu. Zaakceptowano bez zastrzeżeń wyznaczoną przez projektanta trasę przedmiotowego przyłącza gazu, którego przebieg i umiejscowienie przedstawiono na mapie sytuacyjno- wysokościowej z projektem zagospodarowania terenu, stanowiącej integralną część dokumentacji budowlanej. Celem umożliwienia dostawcy gazu wykonywania w przyszłości niezbędnych czynności eksploatacyjnych zapewniono nieodpłatnie udostępnienie terenu posesji, pod warunkiem doprowadzenia go po przeprowadzonych pracach do stanu pierwotnego.

W dniu 31 sierpnia 2010 r. Wspólnota mieszkaniowa K. 42 zawarła z (...) Sp. z o.o. Oddział Zakład (...) w B. umowę o zobowiązanie do ustanowienia służebności przesyłu dotyczącą przyłącza gazowego PE 32 o długości 21 m , jednak nie doszło do zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu na rzecz wnioskodawcy w jakimkolwiek zakresie odnośnie urządzeń znajdujących się na przedmiotowej nieruchomości.

Zgodnie z aktualną opinią biegłego R. G. (1) jednorazowe wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu wynosi 4.500 zł.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie wskazanych dowodów, które zostały uznane przez sąd za wiarygodne. Dokumenty znajdujące się w aktach sprawy nie były kwestionowane, a zatem należało je uznać za

autentyczne. Sąd Rejonowy uznał też za wiarygodną opinię biegłego, gdyż była ona spójna, logiczna i wyczerpująca a biegły R. G. odniósł się w sposób adekwatny i kompletny do zastrzeżeń wnioskodawcy.

Zgodnie z art. 305¹ k.c. nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Z kolei jeżeli właściciel nieruchomości odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu a jest ona konieczna dla właściwego korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, przedsiębiorca może żądać jej ustanowienia za odpowiednim wynagrodzeniem. Jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu (art. 305² par. 1 i 2 k.c.).

W przedmiotowej sprawie sam fakt istnienia urządzeń na nieruchomości oraz konieczność ustanowienia służebności przesyłu odnośnie tych urządzeń był bezsporny. Sporna była natomiast wysokość wynagrodzenia, które zgodnie z wytycznymi wynikającymi z orzeczenia Sądu Okręgowego jako świadczenie podzielne zostało przyznane właścicielom poszczególnych lokali, proporcjonalnie do wielkości ich udziałów. W tym zakresie sąd oparł się na opinii biegłego sądowego R. G. (1), który określił wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w kształcie opisanym we wniosku na kwotę 4.500 zł. Biegły w sposób wyczerpujący ustosunkował się do zarzutów wnioskodawcy do wydanej przez niego opinii, wskazując, iż wykonana przez niego opinia z 9 listopada 2020 r. spełnia wszelkie wymogi. Wnioskodawca nie zakwestionował tych wyjaśnień. W ocenie sądu zarzut stawiany opinii, iż dla każdego z urządzeń biegły powinien określić odrębne wynagrodzenie jest niezasadny. Sam wnioskodawca we wniosku wskazał jedno wynagrodzenie za ustanowienie służebności w żądanym kształcie, które tak na marginesie było nawet wyższe niż wynagrodzenie określone przez biegłego. Skoro wnioskodawca domagał się ustanowienia jednej służebności w określonym kształcie, to w tym zakresie należało też określić jedno wynagrodzenie zgodnie z art. 305¹ k.c. Sąd Rejonowy nie podzielił też argumentacji wnioskodawcy dotyczącej tego, że służebność przyłącza gazowego o średnicy 63 mm powinna być nieodpłatna, co miałyby wynikać z tego, iż uczestnicy korzystają z tego urządzenia z przepisów powyższych bowiem wynika konieczność wypłaty wynagrodzenia za ustanowienie służebności niezależnie od tego, czy dany podmiot korzysta z tego urządzenia, czy też nie. Co prawda jego wysokość może być uzależniona od tzw. współczynnika współkorzystania, co biegły szczegółowo wyjaśnił i uwzględnił w swojej opinii (k.456). Poza tym w samym wniosku wnioskodawca nie określał, by odnośnie tego urządzenia służebność miała mieć charakter nieodpłatny, a pierwsza opinia w sprawie nie była w ogóle przez niego kwestionowana, a tego typu argumenty podniósł dopiero w apelacji.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 520 par. 1 k.p.c. uznając, iż wnioskodawca złożył wniosek we własnym interesie celem uregulowania prawa do korzystania z jego urządzeń. Na koszty te złożyły się także wydatki na opinie biegłego w łącznej wysokości 6.418,26 zł, z związku z czym należało orzec jak w pkt 2 postanowienia. W ocenie sądu w tym zakresie nie zmienia nic fakt, iż wspólnota nie zgodziła się na wynagrodzenie zaproponowane we wniosku. Należy wskazać, iż uczestnicy postępowania mieli prawo nie wiedzieć, jaka jest adekwatna kwota za ustanowienie prawa tego typu, a wnioskodawca w żaden konkretny sposób w świetle przedstawionych dowodów nie oferował wynagrodzenia na etapie przedsądowym. Co prawda w aktach jest oświadczenie wspólnoty z 15 czerwca 2010 r. (k. 25), nie wynika jednak z niego jakiego urządzenia dotyczy, a nadto nie ma w nim ogóle mowy o ustanowieniu służebności przesyłu. Jedyne dowody z którego wynika, iż określono warunki ustanowienia służebności przesyłu dotyczy jedynie przyłącza gazowego o średnicy 32 mm (k. 27-29).

Z tych samych względów na podstawie art. 520 par. 1 k.p.c. orzeczono jak w pkt 3 postanowienia.

Apelację od postanowienia wywiódł wnioskodawca zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 305¹ k.c. w zw. z art. 305² § 1 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji ustanowienie służebności przesyłu w nadmiernym zakresie, niespełniającym przesłanki konieczności właściwego korzystania z urządzeń oraz

w zakresie nieodpowiadającym przeznaczeniu tych urządzeń, a co za tym idzie ustanowienie służebności przesyłu za wygórowanym, a nie odpowiednim wynagrodzeniem, naruszenie art. 305¹ k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. w zw. z art. 288 k.c., poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji nieustanowienie służebności przesyłu w taki sposób, aby jej wykonywanie w jak najmniejszym stopniu utrudniało korzystanie z nieruchomości obciążonej nadto naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i rozważenie zebranego materiału dowodowego w sposób niewszechstronny i w konsekwencji oparcie rozstrzygnięcia wyłącznie na opinii biegłego sądowego R. G. (1), która jest niezgodna z zasadami odnoszącymi się do wyceny nieruchomości i nie odpowiada standardom szacowania wysokości wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu - w sposób omówiony szczegółowo w uzasadnieniu niniejszej apelacji, art. 288 k.p.c. zw. z art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych dla wydania opinii w postępowaniu cywilnym, poprzez przyznanie biegłemu R. G. (1) kwoty 6.418,26 zł tytułem wynagrodzenia za sporządzoną opinię, pomimo braku przesłanek do przyznania wynagrodzenia w ww. wysokości, art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., poprzez niewskazanie przez Sąd I instancji w uzasadnieniu postanowienia faktów i dowodów, na podstawie których ustalił wysokość wynagrodzenia przyznanego biegłemu oraz art. 520 § 1 k.p.c., poprzez jego błędne zastosowanie i obciążenie w całości wnioskodawcy kosztami sądowymi w kwocie 6.418,26 zł, podczas gdy zarówno wnioskodawca jak i uczestnicy byli w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania, w szczególności mieli interes prawny w ustanowieniu służebności przesyłu, a co za tym idzie w przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego, a nadto w postępowaniu nieprocesowym każdy uczestnik ponosi koszty związane ze swym udziałem w sprawie, art. 384 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i ustalenie przez Sąd wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu w łącznej kwocie 4.500 zł, podczas gdy w niniejszej sprawie rozpatrywanej przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny, sygn. II N 3958/14 wydano postanowienie, w którym ustanowiono służebność przesyłu na łącznym wynagrodzeniem 4.100 zł, co prowadzi do wniosku, że Sąd Rejonowy podczas ponownego rozpatrzenia sprawy wydał orzeczenie na niekorzyść wnioskodawcy.

W związku z powyższym domagał się skarżący zmiany postanowienia w punkcie 1. poprzez zmianę zakresu terytorialnego ustanowionej służebności przesyłu tj. ustanowienie służebności przesyłu polegającej na znoszeniu istnienia na nieruchomości obciążonej i w przestrzeni nad i pod powierzchnią urządzeń przesyłowych, tj.:

- a. przyłącza średniego ciśnienia (...) wraz z infrastrukturą o długości 30 m,
- b. przyłącza średniego ciśnienia PE 32 wraz z infrastrukturą o długości 20,5 m - w pasie służebności o szerokości po 0,5 m od osi gazociągu tj. łącznie 1 metr, w punkcie i., poprzez obniżenie jednorazowego wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu, stosownie do powierzchni pasa służebności dla wskazanych w punkcie i. urządzeń przesyłowych, w punkcie 2. poprzez obniżenie kwoty wynagrodzenia przyznanego biegłemu za sporządzenie opinii, w punkcie 3. poprzez obciążenie stron w częściach równych kosztami sądowymi oraz o zasądzenie solidarnie od uczestników na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Ewentualnie wniósł skarżący o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów dotychczasowego postępowania.

Uczestnicy nie zajęli w sprawie stanowiska.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy podlegała oddaleniu . Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu sprawy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne , które Sąd Okręgowy podziela w całości i czyni własnymi, nadto aprobejuje dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę dowodów oraz ocenę prawną poczynionych w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych.

Przechodząc do poszczególnych zarzutów apelacji w pierwszej kolejności należało się odnieść do zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego tj. art. 233§ 1 k.p.c. oraz art. 384 k.p.c. Ten pierwszy dotyczy przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów w postaci opinii biegłego R. G. (1) w zakresie wysokości wynagrodzenia należnego od wnioskodawcy uczestnikom za ustanowienie służebności przesyłu.

Sąd Okręgowy w odniesieniu do tego zarzutu wskazuje, że z istoty swobody oceny materiału dowodowego, przyznanej sądowi orzekającemu wynika możliwość przyjęcia takiej oceny, która prowadzi do logicznie uzasadnionego wyniku końcowego, jeżeli tylko nie narusza uznanych reguł prawniczej dokumentacji, wiązania faktów i wyprowadzania z nich wniosków. A w rozpoznawanej sprawie takiej oceny dokonał w zakresie ustalenia wysokości należnego wynagrodzenia i granic zakreślonych treścią przywołanego przepisu nie przekroczył.

Niewątpliwie, z uwagi na rozbieżne stanowisko wnioskodawcy i uczestników ustalenie wynagrodzenia wymagało wiadomości specjalnych, wobec czego zasięgnięcie opinii było konieczne, wnioskodawca wskazywał bowiem na wynagrodzenie w kwocie 5487 zł / we wniosku/ a uczestnicy na kwotę 10000 zł/ k. 395 akt sprawy tom II/.

Biegły rzeczoznawca z dziedziny wyceny nieruchomości w opinii z dnia 9 listopada 2020r., wydanej po uchyleniu Przez Sąd Okręgowy postanowienia z dnia 15 listopada 2016r., stanowiącej uzupełnienie opinii z dnia 15 marca 2016r., ustalił wysokość wynagrodzenia jednorazowego na kwotę 4500 zł/ opinia k. 1352, tom VII /.

Sąd Okręgowy zauważa, że pierwsza opinia z 2016r. nie była kwestionowana przez wnioskodawcę, pomimo podniesionego w piśmie z dnia 16 grudnia 2020r. twierdzenia o jej zakwestionowaniu pismem z dnia 24 maja 2016r. Po prostu pismo z taką datą do akt sprawy nie wpłynęło, co potwierdza analiza akt – tomu III od daty doręczenia odpisu opinii pełnomocnikowi wnioskodawcy w dniu 11 maja 2016r. do daty wydania zaskarżonego postanowienia/ k. 485 do 494/. Zarzuty znalazły się dopiero w apelacji.

Wnioskodawca do opinii uzupełniającej wniósł zarzuty, zwłaszcza co do służebności przesyłu dla przyłącza gazowego DN 63, która w jego ocenie winna mieć charakter nieodpłatny. Poza tym wnioskodawca zażądał, aby ustalenie wynagrodzenia miało miejsce dla każdego elementu sieci zlokalizowanej na działce (...). Zakwestionował też współczynnik K – tzw. współczynnik służebności przesyłu na poziomie 0, (...) opinia-k. 1352 tom VII/.

Biegły odnosząc się do powyższych zarzutów podtrzymał opinie w całości, szczegółowo wyjaśnił swoje stanowisko, wskazał też na to, że od daty wydania opinii w 2016r. w przebiegu sieci i urządzeń tam znajdujących się nie nastąpiły żadne zmiany, zaś treść operatu szacunkowego aktualnego odpowiada na pytania zawarte w postanowieniu dowodowym/ k. 1466- 1468, tom VIII/ a wnioskodawca na dalszym etapie postępowania już opinii nie kwestionował.

Sąd Okręgowy wobec tego nie znajduje podstaw do uwzględnienia tak sformułowanego zarzutu, uznając, że opinia uzupełniająca biegłego dawała podstawy do ustalenia wynagrodzenia jednorazowego w kwocie 4500 zł. Okoliczność zaś, że w 2010r. Wspólnota miała zapewnić o nieodpłatnym korzystaniu przez wnioskodawcę z przyłącza gazowego DN 63 pozostaje bez wpływu na wysokość nie ma znaczenia dla ustalenia wynagrodzenia, bowiem nie doszło do zawarcia umowy ustanowienia przesyłu i sam wnioskodawca formułując wniosek wskazywał na objęcie tego urządzenia służebnością przesyłu.

Nie podziela Sąd Okręgowy zarzutu naruszenia art., 384 k.p.c., przepis bowiem art. 305 [2] k.p.c. wymaga, aby wynagrodzenie za ustanowienie służebności było odpowiednie, wobec czego Sąd Rejonowy był uprawniony do aktualizacji wynagrodzenia, zobowiązując biegłego do sporządzenia nowego operatu szacunkowego. Poza tym zważywszy na ocenę prawną wyrażoną w uzasadnieniu postanowienia przez Sąd Okręgowy w Toruniu, Sąd Rejonowy miała obowiązek aktualizacji opinii biegłego, zgodnie z treścią art. 386§ 6 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c.

W tym miejscu warto odwołać się do ugruntowanego już w orzecznictwie poglądu, że wynagrodzenie należy się właścicielowi nieruchomości obciążonej także wtedy, gdy żadnej szkody z tytułu ustanowienia służebności nie poniósł, bowiem decydujące jest posadowienie na jego nieruchomości urządzeń przesyłowych. Oczywiście winno też być proporcjonalne do stopnia ingerencji w treść prawa własności, uwzględniając to, że skutkiem jej ustanowienia

jest wyłącznie ograniczenie użytkowania nieruchomości polegające na tym ,że przedsiębiorca może korzystać z nieruchomości ale zgodnie z przeznaczeniem urządzeń/ postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2019r., IV CSK 430/ 17 czy z dnia 23 czerwca 2020r., IV CSK 729/19/.

Sąd Rejonowy tych przesłanek nie naruszył, kierując się treścią aktualnego operatu szacunkowego, stanowiącego podstawę ustaleń w tym zakresie wnioskodawca zaś skutecznie nie podważył prawidłowości tych ustaleń.

W przedmiocie zarzutów naruszenia prawa materialnego tj art. 305[1] k.c. w zw. z art. 305[2]§1 k.c. , to wnioskodawca wskazuje na ustanowienie służebności w nadmiernym zakresie , niespełniającym przesłanki konieczności właściwego korzystania z urządzeń oraz w zakresie neodpowiadającym ich przeznaczeniu . Poza tym zdaniem skarżącego Sąd Rejonowy winien ustanowić służebność w taki sposób, aby jej wykonywanie w jak najmniejszym stopniu utrudniało korzystanie z nieruchomości obciążonej.

Sąd Okręgowy w ślad za Sądem Rejonowym nie znajduje uzasadnienia, aby zmniejszyć powierzchnię pasa służebności, skoro została ona ustanowiona w sposób, jakiego zresztą domagał się sam wnioskodawca, co wprost wynika z treści pierwotnego wniosku , który obejmował także przyłącze PE 63. Rzeczywiście w apelacji od postanowienia z dnia 15 listopada 2016r. we wnioskach apelacyjnych tego przyłącza wnioskodawca nie wskazał, podnosząc, tak jak i w rozpoznawanej obecnie apelacji, że przyłącze gazowe średniego ciśnienia PE 63 zasila kotłownię gazową w budynku mieszkalnym na działce (...)/ aktualna numeracja działki/ na wyłączne potrzeby mieszkańców budynku , zaś wnioskodawca z tego urządzenia nie korzysta.

Analiza dokumentów dołączonych do akt sprawy przez wnioskodawcę wskazuje jednoznacznie, że wymieniony odcinek PE 63 stanowi także część sieci gazowej która z pozostałymi stanowi własność wnioskodawcy. Wskazują na to protokół odbioru końcowego obiektu z dnia 5 października 2000r., gdzie wymienia przyłącze PE 63/ k.31 -32/, biegły w swoim operacie szacunkowym z dnia 15 marca 2016r., nie kwestionowanym przez wnioskodawcę/o czym była mowa wyżej w uzasadnieniu/ wyraźnie wskazał ,że przez działkę nr (...), będącej współwłasnością uczestników przebiega sieć gazowa, w tym przyłącze gazowe PE 63. Co więcej , biegły uwzględnił okoliczność, że uczestnicy postępowania korzystają z dostawy mediów z sieci właśnie za pomocą przyłącza z przewodem PE 63, co też miało wpływ na wielkość współczynnika współkorzystania z nieruchomości w pasie służebności przesyłu przez wnioskodawcę. A aktualny operat potwierdza fakt istnienia przyłącza PE 63 jako część sieci gazowej stanowiącej własność wnioskodawcy. .

Wobec tego i te zarzuty apelującego nie mogły być uwzględnione.

Podniesienie zarzutów wskazanych w punkcie 2 podpunkt b, c , d świadczy o tym, że wnioskodawca , kolejny już raz pomija okoliczność ,iż postanowienia przyznające biegłemu wynagrodzenie w łącznej kwocie 6418, 26 zł są prawomocne a wnioskodawca nie skorzystał z możliwości ich zaskarżenia . I tak w zakresie kwoty przyznanego biegłemu wynagrodzenia- 3499, 79 zł- to Sąd Okręgowy w Toruniu postanowieniem z dnia 10 lipca 2018r. w punkcie 1 zażalenie wnioskodawcy odrzucił, jako spóźnione .

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, w zakresie opinii uzupełniającej Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 5 stycznia 2021r. przyznał biegłemu R. G. (1) wynagrodzenie w kwocie 2245 zł/ k. 1412 tom VIII/ , przy czym pełnomocnik wnioskodawcy odebrał postanowienie w dniu 28 stycznia 2021r./ potwierdzenie odbioru k.1456 tom VIII/. Postanowienie nie zostało zaskarżone przez uczestników ani przez wnioskodawcę i z dniem 18 lutego 2021r. stało się prawomocne.

Kolejnym postanowieniem z dnia 24 marca 2021r. Sąd Rejonowy przyznał biegłemu wynagrodzenie za odniesienie się do zarzutów wnioskodawcy do aktualizacji operatu szacunkowego w kwocie 673, 50 zł / k. 1480/ , pełnomocnik wnioskodawcy odebrał je 1 kwietnia 2021r./k. 1521/, przy czym postanowienie, wobec braku jego zaskarżenia uprawomocniło się z dniem 26 kwietnia 2021r.

Sąd Okręgowy wobec treści punktu 2 zaskarżonego postanowienia potraktował to jako zarzut naruszenia art. 520§1 k.p.c. poprzez obciążenie w całości kosztami postępowania wnioskodawcę , wobec czego nie było podstawy do potraktowania zarzutu jako zażalenia i jego odrzucenia .

Nie ma racji skarżący, domagając się obciążenia w częściach równych kosztami postępowania – tu sądowymi także uczestników. Zgodzić się należy z Sądem Rejonowym, gdy wskazał w uzasadnieniu, iż wnioskodawca we własnym zakresie wniósł wniosek, aby uregulować swoje prawo do korzystania z urządzeń stanowiących jego własność . Co więcej Sąd Okręgowy dostrzega, że pomimo negocjacji z uczestnikami. Nie doszło do zawarcia umowy i w 2014r. wnioskodawca wystąpił na drogę sądową, zaś koszty sądowe wynikły z uwagi na konieczność uzyskania wiadomości specjalnych w zakresie przebiegu służebności i stosownego wynagrodzenia . Brak było co do wysokości wynagrodzenia zgodnego stanowiska zainteresowanych , wobec czego wnioskodawca winien był ponieść koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

W konsekwencji Sąd Okręgowy oddalił apelację wnioskodawcy na mocy art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 §2 k.p.c.

W punkcie II postanowienia oddalił wniosek o zasądzenie od uczestników na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w myśl zasady, że koszty te jako związane ze swoim udziałem w sprawie ponosi wnioskodawca / art. 520 §1 k.p.c./.

SSO Irena Dobosiewicz